

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

### СТОСОВНО ПРОЕКТУ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНИ (ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ)

#### ВИХІДНА ІНФОРМАЦІЯ

Після прийняття Кабінетом Міністрів України Рішення 442/10.09.2014 стосовно деяких центральних органів виконавчої влади, включаючи Держенергоефективності, стала важливою підготовка удосконаленого Положення про Держенергоефективності.

Хоча Рішенням 442 передбачається для цього двомісячний період (пункт 9 Рішення), керівництво Держенергоефективності оперативно організувало підготовку з метою удосконалення Положення.

В якості консультанта, найнятого в рамках проекту ЄС "Розбудова спроможності Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України"<sup>1</sup>, мене було запрошено керівництвом Держенергоефективності зробити огляд розробленого проекту Положення. У зв'язку з цим, я провів продуктивні обговорення, спочатку, з представниками юридичного департаменту Держенергоефективності, а потім із заступником голови Держенергоефективності. Окрім того, мене було запрошено взяти участь в обговоренні кожної статті Положення під керівництвом голови Держенергоефективності пана Савчука 15.09.2014.

#### КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ КОНСУЛЬТАНТА

По суті, проект Положення включає набір нових елементів, в рамках яких визначено, між іншим, існуючі та майбутні зобов'язання України згідно з розвитком країни, а також належним чином враховані існуючі проблеми у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії на державному рівні.

На думку Консультанта, необхідно належним чином взяти до уваги наявність кількох точно визначених положень у документі, оскільки такі положення складають основу загального сприйняття Положення. Це стосується наступного:

- 1. Зрозумілості, на національному рівні, функції Держенергоефективності щодо енергоефективності, відновлювальної енергії та альтернативних видів палива (пункт 4.1).**

У зв'язку з цим, необхідно згадати, що згідно з Рішенням 442/10.09.2014, Кабінетом Міністрів України було прийнято рішення підпорядкувати Держенергоефективності Віце-прем'єр-міністру – (який є також Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства). У цьому полягає специфіка національного підходу, який відрізняється в

---

<sup>1</sup> Контракт № 2011/279-841 Europaid/131074/C/SER/UA)

залежності від конкретної країни. Незважаючи на таку офіційну субординацію, найважливішим є те, що проект Положення передбачає чіткі функції Держенергоефективності, які стосуються покладання на нього загальної відповідальності за здійснення нагляду щодо виконання завдань у такій складній сфері, як енергозбереження. Окрім цього, це відповідає основним вимогам законодавства ЄС (а саме - Статтям 4.4 та 5.2 Директиви 2006/32/ЄС<sup>2</sup> про ефективність кінцевого використання енергії та енергетичні послуги), коли мова йде про визначення установи, відповідальної за загальну політику у відповідних сферах.

Насправді, усі подальші тексти Положення ґрунтуються на цьому ключовому підході, яким підкреслюється державна функція Держенергоефективності, наприклад:

- Щодо енергоаудиту (пункт 4.9 – див., наприклад, Статтю 10.4 Директиви 2010/31/ЄС);
- При підготовці державних норм та правил, а також технічних стандартів (пункт 4.11);
- У контексті функцій моніторингу (пункт 4.24);
- У процесі координування інших державних установ, коли мова йде про державне планування заходів з енергоефективності (пункт 4.32) тощо.

Таким чином, хоча Держенергоефективності офіційно підпорядковане Віце-прем'єр-міністру і міністру регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, проектом Положення передбачено достатню самостійність на національному рівні і повноваження стосовно незалежного виконання своїх функцій на операційному рівні і в той же час відповідальність за горизонтальне координування на державному рівні в рамках сфери своєї діяльності. Той факт, що Положення має бути затверджено Кабінетом Міністрів, передбачає певну додаткову гарантію створення дієвих офіційних умов для незалежності Агентства.

**2. Чітке визначення завдань Держенергоефективності, коли мова йде про заходи стосовно гармонізації та імплементації законодавства ЄС у сферах енергоефективності, відновлювальної енергії та альтернативних джерел енергії, з належним урахуванням вимог нещодавно ратифікованої Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною.**

Питання чітко висвітлено у пункті 4.20 проекту Положення. Імплементація законодавства ЄС разом з визначеною основою як в рамках Угоди про заснування Енергетичного Співтовариства, так і Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною є основним завданням і передумовою для здійснення дієвих реформ. Отже, у зв'язку з цим, визначення функції Держенергоефективності разом з масштабом його діяльності є значною та важливою ознакою зобов'язань у цій сфері. Передбачені Положенням механізми координування забезпечують ефективну додаткову основу для належного урахування усіх аспектів, які входять до кола повноважень Держенергоефективності.

---

<sup>2</sup> Деякі посилання на конкретне законодавство ЄС згадуються у цьому висновку зрідка тільки з метою наведення прикладів. Відсутність таких посилань для інших текстів не означає, що такі посилання не існують.

### **3. Надання належної уваги міжнародній співпраці, включаючи співпрацю з донорами**

Окрім цього, Положенням вірно і обов'язково підкреслюється роль Держенергоефективності, коли мова йде про міжнародну співпрацю у сферах енергоефективності, відновлювальної енергії та альтернативних видів палива (пункт 4. 22). Конкретна увага надається співпраці з донорами для найкращого та найбільш ефективного використання наданої фінансової підтримки (пункт 4.38).

Цей документ має велике значення у контексті передбачуваної підтримки Україні з боку спільноти донорів.

### **4. Згідно із законодавством ЄС, проект Положення передбачає можливість розробки ефективних сучасних механізмів щодо практичної підтримки різних заходів, спрямованих на стимулювання енергоефективності, відновлювальної енергії та альтернативних видів палива.**

Це стосується, наприклад:

- Надання належної уваги зв'язкам із суб'єктами громадянського суспільства щодо розгляду низки питань, включаючи тих, які стосуються інформаційної кампанії (пункт 4.21 – згідно зі Статтею 7 Директиви 2006/32/ЄС та інші);
- Можливості розробки спеціальних схем фінансування (пункт 4.25 – згідно зі Статтею 11 Директиви 2006/32/ЄС та інші);
- Розвитку державно-приватного партнерства (пункт 4.4 – частина 18 Директиви 2010/31/ЄС та інші) тощо.

### **5. Інше**

Необхідно зазначити, що проект Положення – за своїм сучасним змістом – включає також низку інших повноважень та процедурних аспектів, які є типовими для такого виду документів. Ці компоненти Положення узгоджуються з державними рішеннями, які повинні забезпечити найбільш ефективну основу для виконання визначених завдань.

У зв'язку з цим, потрібно також дотримуватись найкращого підходу щодо забезпечення відповідної адміністративної спроможності. Таким чином, завдання керівництва Держенергоефективності полягає у виборі найкращих варіантів (форм) розподілу та призначення персоналу. У будь-якому разі, проектом Положення забезпечуються достатні повноваження керівництва Держенергоефективності на сьогоднішній день – де і в разі необхідності – структурне та фактичне управління персоналом.

## ДЕЯКІ ВИСНОВКИ

З урахуванням вищевикладеного, Консультант вважає, що сучасна версія проекту Положення створює достатню та дієву основу для Держенергоефективності стосовно вжиття усіх необхідних заходів, які передбачатимуть здійснення відповідної політики у сфері енергоефективності, відновлювальної енергії та альтернативних видів палива. По суті, окрім конкретних постанов та рішень, які стосуються виконання такої політики, проектом Положення передбачається також достатня гнучкість для Кабінету Міністрів, Віце-прем'єр-міністра, який відповідає за діяльність Держенергоефективності, а також для самого Держенергоефективності, щодо практичного коригування необхідних заходів з метою досягнення максимальних результатів.

На основі цього Консультант переконаний, що необхідно забезпечити підтримку наданню проекту Положення для затвердження Кабінетом Міністрів України.

Складено Славчо Нейковим

Київ, 17.09.2014